

פרשת ויצא התש"פ

”אֲשָׂא עֵינַי אֶל הַהוֹרִים”

א. דרשו רבותינו ז"ל (בריש פרשתן. בראשית רבה, פרשה סח, ב'): :

”רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחֲמָן, פָּתַח (תהילים, קכא' - א'), 'שִׁיר לְמַעְלוֹת אֲשָׂא עֵינַי אֶל הַהוֹרִים' -

אֲשָׂא עֵינַי אֶל הַהוֹרִים,

לְמַלְפָּנַי¹, וְלְמַעְבְּדָנִי².”

ובתחילת פרשתן, מצינו (בראשית, כח' - יט'), "וַיִּקְרָא אֶת שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא בֵּית אֵל, וְאוֹלָם, לֹוּז - שֵׁם הָעִיר לְרֵאשֻׁנָּה",

ובמסכת פסחים (פח' ע"א), דרשו על זה רבותינו ז"ל:

"וואמר ר' אלעזר, מאי דכתיב (ישעיה, ב' - ג'), 'והלכו עמים רבים, ואמרו, לכו ונעלה אל הר ה', אל בית אלהי יעקב' וגו',

אלהי יעקב, ולא אלהי אברהם ויצחק,

אלא, לא כאברהם שכתוב בו 'הר'. שנאמר (בראשית, כב' - יד'), 'אשר יאמר היום בהר ה' יראה',

ולא כיצחק שכתוב בו 'שדה'. שנאמר (בראשית, כד' - סג'), 'ויצא יצחק לשוח בשדה',

אלא כיעקב, שקראו 'בית'. שנאמר (בראשית, כח' - יט'), 'ויקרא את שם המקום ההוא בית אל'.”

והדבר צריך ביאור רב, מה המיוחד בשם "בֵּית",

¹ היינו, לְמַלְפָּנַי.

² היינו, לעֲשֵׂי, להוֹרִי.

ומפני מה, זכה יעקב אע"ה בדווקא, שיקרא המקום - כפי השם שהוא קרא.

ב. ובביאור העניין, כתב בזה³ סבי מו"ר הגה"צ רבי משה איבגי לאוי"ט, משמו של מרנא ר' ירוחם הלוי ליבוביץ זיע"א⁴ - המשגיח דמיר, כדלהלן:
ראשית כל, עלינו לדעת, כי מה שבנו דוד הע"ה ושלמה הע"ה את בית המקדש הראשון, לא בנאוהו כי אם בניין גשמי, אך הבניין הרוחני שלו, נבנה ונגמר, על ידי האבות הקדושים, אברהם, יצחק ויעקב.

עוד עלינו לדעת, שאע"פ שבניין הבית נבנה ונגמר, על ידי האבות הקדושים, מכל מקום, שורש השורשים בבנייה זו, הוא אברהם אע"ה, אך יצחק אע"ה, ויעקב אע"ה, היו שורשים לעניין, מכוחו, ומכוח כוחו.

ואף על פי, שגם משה רע"ה נטל חלק בבניין בית המקדש, וכמאמר הכתוב (שמות, טו' - יז'), "תבאמו ותטעמו בָּהָר נִחְלָתָד מְכוּן לְשִׁבְתָד פְּעֻלָת יְהוָה מְקַדֵּשׁ אֲדָנִי כֹנְנִי יְדִיד",

וכן דוד הע"ה נטל חלק בבניין בית המקדש, וכמאמר הכתוב (תהילים, ל' - א'), "מִזְמוֹר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד",

וכן שלמה הע"ה, שבנה בפועל את בית המקדש,

מכל מקום, מעשיהם, הם "בבחינת, יתד ומסמר שנתנו בהבית, ולא יותר",

"אבל, עיקרו של בניין, כבר נגמר ע"י האבות הקדושים".

וכתב עוד, "ולולא דמסתפינא, הייתי אומר":

שכאשר נחרבו המקדשות, הראשון והשני, לא נחרבו השורשים שבנו האבות הקדושים,

³ בספרו החשוב "חכמת המצפון", בראשית, חלק ב', עמ' תסו'-ז, מאמר תקפז'.

⁴ בספרו "דעת חכמה ומוסר", חלק ב', מאמר סא'.

וכל מה שנחרב, הוא, רק מה שהוסיפו אחריהם, "שמסתמא, לא נבנה בשלימות
כל כך, כמו שהיה נצרך",

כי אם היינו אומרים, שאף מה שבנו האבות הקדושים נחרב, לא יכלו לבנות את
בית המקדש השני, "מפני, שלא היה מי שיכול לשוב ולבנותו, אם לא שיחזרו את
כל הבריאה מחדש, ולהביא את האבות - שהם יבנוהו, כי בונים אחריהם חוץ
מהאבות הקדושים, אינם, רק הם היו הבונים".

וממילא, יוצא לנו:

שעם ישראל, לאורך כל הדורות, לוקח את חיותו, מהאבות הקדושים,
ולעם ישראל, אין כלום משלהם, והכל משל האבות הקדושים,
ותפקידם של עם ישראל, להשיג ולזכות, את מה שהשיגו האבות הקדושים.

כי האדם בעולמו, אינו מחדש דבריו,

אלא, משיג הוא, את המוגמר והמוכן -

שהשיגו, גמרו והכינו, האבות הקדושים -

והפכום, למציאות בעולם.

אך הדבר הנפלא והעצום, שנמצינו למדים מכך:

שעל ידי, שמשיג האדם בעולמו, את ההשגות הקיימות בעולם כמציאות,

הוא מתחבר להאבות הקדושים, וזוכה, ומשיג את סוד האבות הקדושים.

ג. והנה, במסכת ברכות (ו' ע"ב), למדנו:

"כל הקובע מקום לתפילתו, א-ל-הי אברהם בעזרו. וכשמת, אומרים עליו, הי
חסיד, הי עניו, מתלמידיו של אברהם אבינו",

ונתקשה בזה רבינו יונה החסיד זיע"א מגירונדי, היאך אפשר לזכות ע"י דבר קטן,
כקביעת מקום תפילה, להגיע לסוד אברהם אע"ה ותלמידיו.

והביא לבאר בזה, סבי, בספרו הנ"ל, דלהמבואר, יובן הדבר לאשורו:

כי לאחר שִׁסְדָנו יסוד גדול, שהכל הוא מכוח האבות הקדושים,

וכשמשיג האדם השגות נעלות, הרי הוא מתחבר להאבות הקדושים,
ממילא, מכיוון שאברהם אע"ה, הוא הראשון שקבע עניין תפילה. לפיכך,
בקביעות האדם בתפילתו, מתחבר האדם להאבות הקדושים, ובפרט לאברהם
אע"ה - שורש השורשים.

ונפלאים הדברים, עד למאוד.

וסיים בזה את המאמר הנ"ל, וז"ל:

"על דברינו אלה, יאות לומר, מאמרו⁵ של אדמו"ר הרש"י ז"ל,

שהאדם עובר על אוצרות מלכים, מבלי דעת מאומה מהן,

וכי אין הדברים הללו, אוצרות מלכים ממש?

שהרי, בדברים קטנים יוכל לזכות, להתדבק בהאבות הקדושים,

והאדם עובר עליהן, ואין יודע מזה כלום".

ד. דרשו רבותינו ז"ל (משלי, פרשה י', א'): :

"אמר ר' ישמעאל, בוא וראה כמה קשה יום הדין, שעתיד הקדוש ברוך הוא לדון
את כל העולם כולו - בעמק יהושפט.

בזמן שתלמידי חכמים באים לפניו -

אומר לכל אחד מהם, כלום עסקת בתורה,

אמר לו הן,

אומר לו הקדוש ברוך הוא, הואיל והודית, אמור לפני מה שקרית, ומה ששנית
בישיבה, ומה ששמעת בישיבה,

מכאן אמרו, כל מה שקרא אדם יהא תפוש בידו, ומה ששנה - כמו כן, שלא
תשיגהו בושה ליום הדין,

מכאן היה ר' ישמעאל אומר, אוי לה לאותה בושה, אוי לה לאותה כלימה,

⁵ הוא הרב הדומה למלאך ה', הגה"צ מרנא ר' שמחה זיסל זיו זיע"א, הסבא מקלם.

ועל זה בקש דוד מלך ישראל - בתפלה ובתחנונים לפני המקום. ואמר (תהילים,
ה' - ד'), 'השם בקר תשמע קולי בקר אערך לך ואצפה'.

בא לפניו, מי שיש בידו מקרא, ואין בידו משנה -

הקדוש ברוך הוא הופך את פניו ממנו,

ושרי גיהנם מתגברים בו כזאבי ערב, ונוטלין אותו ומשליכין אותו לתוכה.

בא לפניו מי שיש בידו שני סדרים או שלשה -

אז הקדוש ברוך הוא אומר לו, בני, כל ההלכות למה לא שנית אותם,

ואם אומר הקדוש ברוך הוא - הניחוהו, מוטב. ואם לאו, עושין לו כמדת הראשון.

בא לפניו מי שיש בידו הלכות -

הקדוש ברוך הוא אומר לו, בני, תורת כהנים למה לא שנית, שיש בה טומאה
וטהרה, וטומאת שרצים, וטהרת שרצים, טומאת נגעים, וטהרת נגעים, טומאת
נתקים ובתים, טהרת נתקים ובתים, טומאת זבים ולידה, וטהרת זבים ולידה,
טומאת מצורע וטהרתו, סדר ווידוי יום הכפורים, וגזירות שוות, ודיני ערכים,

וכל דין שדנו ישראל, לא דנו אלא מתוכו.

בא לפניו מי שיש בידו תורת כהנים -

אומר לו הקדוש ברוך הוא, בני, חמשה חומשי תורה למה לא שנית, שיש בהם
ק"ש ותפילין ומזוזה.

בא לפניו מי שיש בידו חמשה חומשי תורה -

אומר לו, בני, למה לא למדת הגדה ולא שנית,

שבשעה שחכם יושב ודורש⁶, אני מוחל ומכפר עונותיהם של ישראל⁷,

⁶ ובגודל דברי אגדה, יעויין מש"כ אדונינו הגר"א זיע"א (משלי, כד' - כט'), זז"ל:

"לכו לחמו בלחמי ושתו ביינ מסכתי. 'לחמי' - הם הלכות ודרושי תורה, ו'יין' - הוא אגדות אשר שמה גנוזין
כל הסודות".

⁷ עיין בהערה קודמת,

ולא עוד, אלא בשעה שעונין אמן יהא שמיה רבא מברך, אפילו נחתם גזר דינם אני מוחל ומכפר להם עונותיהם⁸.

בא לפניו מי שיש בידו הגדה -

אומר לו הקדוש ברוך הוא, בני, תלמוד למה לא שנית, ש-יכל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלאי (קהלת, א' - ז'). זה התלמוד, שיש בו חכמות הרבה.

בא מי שיש בידו תלמוד -

הקדוש ברוך הוא אומר לו, בני, הואיל ונתעסקת בתלמוד,

צפית במרכבה,

צפית בגאווה,

שאין הנייה בעולמי, אלא, בשעה שתלמידי חכמים יושבים ועוסקים בתורה,

מציצין, ומביטין, ורואין, והוגין, המון התלמוד הזה -

כסא כבודי היאך הוא עומד,

רגל הראשונה, במה היא משמשת,

שנייה, במה היא משמשת,

ג', במה היא משמשת,

ד', במה היא משמשת,

חשמל, היאך הוא עומד, ובכמה פנים הוא מתהפך בשעה אחת, לאי זה רוח הוא

משמש,

הברק, היאך עומד, כמה פנים של זוהר נראין בין כתפיו, לאיזה רוח משמש,

כרוב, היאך הוא עומד, לאי זה רוח הוא משמש,

גדולה מכולם, עיון כסא הכבוד, היאך הוא עומד -

ונראה, שכיוון שבאותה שעה משיגים סתרי תורה, הרי שאז מתחזקת אמונתם בבורא יתברך,

ולפיכך, מוחלין להם על כל עונותיהם.

⁸ שעל ידי האמונה שמאמין בבורא יתברך באותה שעה, יש בכוחו לשדד את מערכות הטבע.

עגול הוא, כמין מלבן, ומתוקן הוא -

כמה גשרים יש בו, כמה הפסק בין גשר לגשר -

וכשאני עובר, באי זה גשר אני עובר, ובאי זה גשר האופנים עוברים, ובאי זה גשר הגלגלים עוברים,

גדולה מכולם, מצפורני ועד קדקדי, היאך אני עומד, כמה שיעור בפסת ידי, וכמה שיעור אצבעות רגלי,

גדולה מכולם, כסא כבודי היאך הוא עומד, לאי זה רוח הוא משמש, באחד בשבת לאיזה רוח הוא משמש, בשני בשבת לאיזה רוח הוא משמש, בשלישי בשבת לאיזה רוח הוא משמש, ברביעי בשבת, בחמישי בשבת, בששי בשבת, לאיזה רוח משמשין,

וכי לא זהו הדרי, זהו גדולתי, זה הדר יפיי, שבני מכירין את כבודי במדה הזאת, ועליו אמר דוד (תהילים, קד' - כד'), 'מה רבו מעשיך ה', כלם בחכמה עשית, מלאה הארץ קנייניך'."

והדברים מרפסן איגרי:

דבשלמא, אותו שלמד מקרא ולא משנה, או ב' סדרים, יש עליו תביעה, מדוע זה מה שהוא למד,

אך אותו שלמד תלמוד, ובלמודו כבר כלולים - מקרא, סדרים, הגדות, תורת כהנים -

אם כן, מה תביעה יש עליו, "צפית במרכבה, צפית בגאווה" וכו'.

והנה, בתנא דבי אליהו (זוטא, פרק יד'), מצינו:

"פעם אחת הייתי עובר ממקום למקום, ומצאני אדם אחד, והיה מלציץ ומלעיג דברים ובא כנגדי.

ואמרתי לו, בני, מה אתה משיב לאביך שבשמים ליום המשפט.

אמר לי, רבי, יש לי דברים שאני משיב לאבי שבשמים ליום המשפט -

אומר אני לו, בינה ודעה לא נתנו לי מן השמים.

אמרתי לו, בני, מה מלאכתך. אמר לי, צייד אני.

אמרתי לו, בני, מי אמר לך שתביא פשתן, ותאגידינו מצודות, ותשליכנו לים ותעלה דגים מן הים. אמר לי, רבי, בזה בינה ודעה נתנו בי מן השמים.

אמרתי לו, בני, ומה להשליך מצודות, ולהעלות דגים מן הים, ניתנו בך בינה ודעה. דברי תורה שכתוב בה (דברים ל' - יד'), 'כי קרוב אליך הדבר מאד', לא ניתנו בך בינה ודיעה.

מיד היה מתאנח, והיה מרים קולו, והיה בוכה,

ואמרתי לו, בני, אל ירע לך, אלא שאר בני אדם שהן משיבין באותו עינין - מעשה ידיהן מוכיחין עליהן".

והדבר צריך ביאור:

היאך השווה אליהו הנביא, את חכמת המלאכה לחכמת התורה,

והרי פשוט וברור הוא הדבר, שאינו דומה בינה ודעת של לימוד תורה - לבינה ודעת של אריגת מצודות.

והנה, ידועים ומפורסמים דברי הגמרא (נדה, ל' ע"ב):

שבשעה שנמצא העובר במעי אמו, מלמדו המלאך את כל התורה כולה,

"וכיוון שבא לאויר העולם, בא מלאך וסוטר על פיו, ומשכחו כל התורה כולה".

והדבר צריך ביאור:

כיוון שאם רצונו של הקב"ה, הוא, שידע האדם את כל התורה כולה, לשם מה לבסוף משכחו,

ואם רצונו של הקב"ה, הוא, שלא ידע האדם את כל התורה כולה, לשם מה הוא מלמדו.

ה. ובאמת, שטעם הדבר, הוא, כך:

דהנה, רצונו של הקב"ה, שכל בן תמותה אשר יבוא לפניו לאחר מאה ועשרים שנותיו,

יבוא לאחר עבודה עצמית,

ובכך, יקבל את שכרו בדין ולא בחסד -

שהוא בחינת "נהמא דכיסופא".

אומנם, יבוא האדם ויטען, היאך אוכל ללמוד ולדעת את כל דברי התורה, במשך מאה ועשרים שנותי.

ומשום כך, אמר לו הקב"ה:

בבטן אמך, למדת את כל התורה כולה,

ואם כן, בתוכך נמצא "בית קיבול" -

ובתוכך, יש תשתית ויסוד לזה.

וממילא:

הן הם הדברים, שענה אליהו הנביא לאותו הצייד,

במעיי אמך, קבלת תשתית לדברי תורה, אך למלאכת העוה"ז לא קבלת,

ואם כן, אותם מעשים שהינך עושה. הם דברים, שלא קיבלת בכוחך. אלא, דברים שאתה עבדת על פיתוחם.

וכמו כן:

הן הם הדברים, שתובע הקב"ה, מאותו אדם שלמד תלמוד -

"מדוע לא צפית במרכבה ובגאוה",

דכיוון שבתוכך יש כבר "כלי קיבול" לדברי תורה -

"מדוע לא צפית במרכבה ובגאוה" -

והלא, היה בכוחך להגיע לזה.

והוא, כהיסוד המבואר לעיל, שללא תשתית הכנה, אי אפשר לחדש כלום,

וללא האבות הקדושים, אין אפשרות לחדש בעבודה, ולעשות כלום,

וכמו כן, האדם עצמו -

אינו יכול לעשות כלום, לולי שיכינוהו בבטן אמו, לתשתית העבודה, ולהכנה של האבות הקדושים.

ו. כתב השו"ע (יו"ד, ס"י שכד', ס"א), וז"ל:

"אין חייב בחלה, אלא חמשת מיני תבואה.

ואין חייב, אלא חמשת רבעים.

ומדה שמחזיק מ"ג ביצים וחומש ביצה, ממלאים אותו קמח, ואותו קמח, הוא שיעור חלה.

וכשממלאים המדה קמח, תהיה מחוקה ולא גדושה ...

ומשקל חמשת רבעים קמח, הוא תק"כ דרה"ם⁹, מקמח חטים שבמצרים".

⁹ הנה, נתבאר בדברי מרן השו"ע זיע"א, ד-מג' ביצים וחומש, הם שיעור תקל' דרהם.

ובשיעור הדרהם, דעת הגר"ח נאה זיע"א, דהוא 3.2 גרם. ומשא"כ, דעת מרן הגרע"י זיע"א, דהוא 3 גרם.

ולשיעורו של הגר"ח נאה זיע"א, שיעור העיסה המתחייבת בחלה, היא, 1,664 גרם, $(520 \cdot 3.2 = 1,664)$.

ולשיעורו של מרן הגרע"י זיע"א, שיעור העיסה המתחייבת בחלה, היא, 1,560 גרם, $(520 \cdot 3 = 1,560)$.

ברם, דעת רבינו הרי"ח הטוב זיע"א (בספרו הקדוש "בן איש חי", שנה שניה, פרשת "שמיני"), שכיוון שכל ביצה, שווה במשקלה יח' דרהם. אם כן, שיעור מג' ביצים וחומש, אינו תקל' דרהם - כסברת השו"ע. אלא, תשעז' דרהם בקירוב, $(43.2 \cdot 18 = 777.6)$.

באופן, שאם נשער את המשקל הנ"ל, לפי שיעור הגר"ח נאה זיע"א. שיעור העיסה המתחייבת בחלה, לדעת רבינו הרי"ח הטוב זיע"א, היא, 2,486.4 גרם, $(777 \cdot 3.2 = 2,486.4)$.

אך אם נשער את המשקל הנ"ל, לפי שיעור מרן הגרע"י זיע"א. שיעור העיסה המתחייבת בחלה, לדעת רבינו הרי"ח הטוב זיע"א, היא, 2,331 גרם, $(777 \cdot 3 = 2,331)$.

והנה, דברי רבינו הרי"ח הטוב זיע"א, מהווים קושיא עצומה, בדעת מרן השו"ע. דכיוון שכל ביצה, היא יח' דרהם, היאך הגיע, לשיעור של תקל' דרהם.

וביאר בזה מרן הגרע"י זיע"א ("הליכות עולם", חלק ה', עמוד רכד'), דהנה, שיעור המדידה לפי מטבע הדרהם, הוא דעת הרמב"ם, וכפי שהביאה מרן השו"ע ב"בית יוסף" (יו"ד, ס"י שכד'),

ודעת הרמב"ם (בפירוש המשניות, עדויות, פ"א מ"ב), שמשקל הקמח, קל מן משקל המים בשליש. דהיינו, שביצה וחצי, השוקלת כז' דרהם, במשקל יבש - תשקול יח' דרהם,

ועל מה שכתב השו"ע, ששיעור עיסה המתחייבת בחלה, הוא, מג' ביצים וחומש,
כתב הש"ך, וז"ל:

"כמנין חל"ה, ולרמז חומש - יש ה', בסוף תיבת חלה,
שהרי אי אפשר לכתוב ה', במניין מ"ג. אלא, בתיבת חלה,
שהרי, מיד כשתקח בידך מנין ה', נשאר בידך מנין ל"ח, והרי חלה".

ז. ובביאור דבריו הקדושים, של רבינו הש"ך, ביאר ¹⁰ רבינו יהונתן אייבשיץ
זיע"א כדלהלן:

דהנה, מצינו אצל יעקב אע"ה (בראשית, כח' - כט'), שקרא למקום בית המקדש,
בית א-ל, "יְאֹלָם, לוֹז - שֵׁם הָעִיר לְרֵאשֹׁנָה".

והדבר צריך ביאור,

מפני מה, נקרא המקום בתחילה "לוז",

ומפני מה, שינה יעקב אע"ה, את שמו,

**ולאחר ששינה את שמו, מפני מה הוצרכה התוה"ק, להורות לנו, את השם
הראשון של המקום.**

ומצינו בדברי רבותינו ז"ל (מדרש שוח"ט, בראשית, פרשה פא', ב'), ד-ג' האבות
הקדושים, כינו שם, למקום ביהמ"ק. ברם, כל אחד מהם, קרא לו, בשם אחר,

אברהם אע"ה, קראו "הר",

באופן, ש-תשעז' דרהם, במשקל יבש, הוא בקירוב, תקכ' דרהם, ($259 \times 2 = 518$ $777/3 = 259$).

ויעויין שם עוד, שהביא את דברי הגר"ב פונטרימולי (בספרו הקדוש "פתח הדביר", ח"ב, סי' קצ', דף כ' ע"ד.
ספר זה, לא מש משולחנו - של סבי מו"ר הגה"צ רד"י בר חן זיע"א), שכתב משם מוהר"ש ויטאל זיע"א,
ששיעור חלה, אף לדעת המקובלים, הוא, תקכ' דרהם.

והביא עוד, שכתב ה"כף החיים" זיע"א (או"ח, סי' תנו', סקט"ז), שמדדו בירושלים, כלי המחזיק תקכ' דרהם -
במים, וכשנתנו בו קמח, החזיק תקכ' דרהם.

¹⁰ בספרו הקדוש "יערות דבש", ח"ב, דרוש ד'.

יצחק אע"ה, קראו "שדה",

יעקב אע"ה, קראו בית.

ומפני, שאברהם אע"ה, ויצחק אע"ה, "חשבו, כי מקום מקדש לה', לרוב קדושתו - כי שם נגלו הא-להים. אינו ראוי לישיב אדם, רק לשרידים אשר ה' קראם. וגם זה, בזמן מהזמנים, כאשר הוא באמת - קדושת קודש הקודשים¹¹. וכן חשבו, בכל הבית. ולכך, קראו 'הר' ו'שדה', מובדל מישוב בני אדם. ואיך יעבור בו אדם, במקום נורא כזה".

דהיינו, שהשמות "הר" ו"שדה". באו להורות, שם של דבר מרוחק ונשגב,

דבר, שאינו שייך לכל.

"אומנם, יעקב, שישן שם, השיג ברוח הקודש, שזה יהיה בית - לכל באי שם, ושם יקבל ה' תפילתם, כי זה שער השמים".

ולפיכך, התפלל שלמה הע"ה, בזמן חנוכת בית המקדש (מלכים א', ח' מא'), שאפילו נוכרי, יוכל לבוא אל בית המקדש, לשפוך את שיחו לפני ה',

"ולכך, קראו יעקב בית, מקום מוכן לבני אדם, ליוצא ובא שמה. שפנו חסידיו, ברושים ביתה".

והנה, כתב הרד"ק (בספר השורשים), ששורש המילה "לוז", הוא, נבדל.

ומכיוון שכך, בתחילה נקרא שם המקום "לוז",

להורות, דזה המקום, נבדל מבני אדם.

והנה, "חלה", פירושה, "חילול",

שעל ידי שמוציאים חלה מן העיסה, הרי העיסה מחוללת, ומותר להשתמש בה.

וממילא, נתקשה רבינו הש"ך זיע"א, דכיוון ש"לוז", הוא שם המורה על הבדלה, וכך היה השם בראשונה,

¹¹ היינו, עבודת יום הכיפורים, אחת בשנה.

היה ראוי יותר, לקרוא להפרשת חלה בשם "לוז", כי היא המבדילה בין החלק הקדוש שבעיסה, לחולין שבה, ואם תאמר, שהטעם שנקראת בשם "חלה", מחמת ששם זה עולה בגימטריא - מג', רמז לשיעור חיוב העיסה, גם "לוז", עולה בגימטריא כך.

ובעל כורחך, שטעם הדבר שנקראת בשם "חלה". הוא, מחמת שאותיות א-ה-ו-י, נבלעות בהגייתן, באותיות שלפניהן, דכאשר נכתוב "חֶלֶה", בניקוד המלא שלה. גם אם נוריד, את האות ה' בסופה, תקרא המילה באותו אופן - "חֶלֶ", דהאות ה', נבלעת ב-ל' שלפניה. ולפיכך, נקראת בשם זה דווקא, ולא בשם "לוז". דכיוון שהאות ה', כביכול אינה נצרכת, באה אות זו, לרמז, על החומש הנוסף, באופן, ששם "חלה", מורה, על שיעור מג' ביצים וחמש, במדוייק.

ח. ובמה שכתב הייערות דבש"י הנ"ל, באמצע דבריו, לגבי יעקב אע"ה, נוכל להבין לעניינינו:

טעם הדבר שנתייחד בית המקדש בשם "בַּיִת", ובשם "בַּיִת אֶ-ל", כגודל כינויו של יעקב אע"ה,

מחמת, שהוא בחיר האבות, וְחוֹתֶם וְחוֹתֶם האבות הקדושים, ומכיוון, שהוא זה שהשיג בגודל קדושתו, שְׁבֵיַת המקדש - הוא מקום שבו יבוא בני האדם להתקדש ולהטהר -

והיינו, שהוא מקום נבדל מבני האדם,

נקרא הדבר על שמו, כי הוא שהיווה את התשתית לכך.

והיא דרשת רבותינו ז"ל, שבה פתחנו את המאמר:

"אֶשָׂא עֵינַי אֶל הַהוֹרִים", שהאבות הקדושים, ובראשם יעקב אע"ה, הם המלמדים אותנו - את עבודתינו, עבודת הקודש,

והם, הורינו - עושינו, אשר הם סיבת הוויתנו וקיומינו בזה העולם.

ט. והוא מה שרמזה לנו התורה הקדושה, "ויקרא את שם המקום שהוא בית אל, ואולם, לוי - שם העיר לראשנה",
כי שם דבר, מורה על מהותו,
ו"בית אל", מורה, על מקום אשר בו מתפשטים החסדים. ובבחינת (תהילים,
נב' - ג'), "חסד אל כל היום".
ובקריאתו זו:

יצר, וחידש לעם ישראל, את תשתית עבודתם,

דבזמן שבית המקדש קיים (ישעיהו, נו' - ז'), "כי בתי בית תפלה, יקרא לכל העמים",
ובזמן שאין בית המקדש קיים, שיבנה במהרה בימינו, צריך האדם לכוין ליבו כנגד בית המקדש. כדרשת רבותינו ז"ל¹², על הפסוק¹³ "כמגדל דויד צוארך, בנוי לתלפיות, אלף המגן תלוי עליו, כל שלטי הגברים" -
"תל שהכל פונים אליו".

י. יתן ה' יתברך, שנוכה להתחזק ולהתקדש בעבודת התפילה,
ומלבד שנוכה למשוך עלינו את מידת החסד,
נזכה, גם כן, להתחבר אל האבות הקדושים, אשר הם יסוד חיותינו בזה העולם,
והם אשר התוו לנו - את הדרך נלך בה, ואת המעשה אשר נעשה,
ובבחינת (תדא"ר פכ"ה), "מתי יגיעו מעשי, למעשה אבותי, אברהם יצחק ויעקב",
ובמהרה, נזכה לבניין בית קודשינו ותפארתנו, אמן.

¹² זוהר הקדוש, פרשת "משפטים", דף קטז' ע"א. תיקוני זוהר, תיקון ע', דף קל ע"ב.

¹³ שיר השירים, ד' - ד'.